

MOKINIAMS REKOMENDUOJAMOS KNYGOS

„RUBINAČIO“ ŽURNALO PRIEDAS

**1-10
KLASEI**

MOKINIAMS
REKOMENDUOJAMOS
KNYGOS
1–10 KLASEI

„RUBINAIČIO“ ŽURNALO PRIEDAS

Parengė doc. dr. Kęstutis Urba

Vilnius
2019

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama
Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Nacionalinės
bibliografijos duomenų banke (NBDB).

Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka
Vaikų ir jaunimo literatūros departamentas
Tarptautinės vaikų ir jaunimo literatūros asociacijos (IBBY) Lietuvos skyrius

ISBN 978-9955-9740-5-5

ISBN 978-609-405-178-4

© Kęstutis Urba, 2019

© Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, 2019

© Tarptautinės vaikų ir jaunimo literatūros asociacijos (IBBY) Lietuvos skyrius, 2019

TURINYS

Tiems, kurie klausia (arba Pratarinė jauniems skaitytojams)	4
Padėka	9
1 klasei	10
2 klasei	12
3 klasei	15
4 klasei	19
5 klasei	22
6 klasei	25
7 klasei	28
8 klasei	30
9 klasei	32
10 klasei	34
Gera knyga tinkamu laiku (arba Pabaigos pastabos skaitytojų ugdytojams)	36

TIEMS, KURIE KLAUSIA (arba Pratarė jauniesiems skaitytojams)

Per Lietuvos radiją esu girdėjęs keletą pokalbių su jaunimu apie literatūrą, skaitymą, kurie mane maloniai pralinksmino. Pokalbių pradžioje pašnekovai dažnai pabrėždavo, kad vaikystėje, paauglystėje knygas rinkdavosi patys arba draugų patarimais, dėl patikusio pavadinimo ar viršelio arba dar kaip nors kitaip – tik jokiū būdu ne iš rekomenduojamų knygų sąrašų. Tų sąrašų jie tiesiog nekėsdavę!

Kai pokalbis įsibėgėdavo, pasidarydavo jaukesnis ir natūralesnis, jie, paklausti apie mėgstamiausią, labiausiai įsiminusį kūrinį, jausmingai imdavo pasakoti apie knygą, kuri tikrai yra rekomenduojamųjų sąrašė, o kartais jos ištrauka įdėta ir į literatūros vadovėlį. (Dvidešimt metų keli mano paties parengti literatūros vadovėliai buvo naudojami Lietuvos mokyklose, todėl padėtis man gana gerai žinoma.)

Laisvė – vienas iš brangiausių žmogui jausmų. Pasirinkti pačiam, atrasti savarankiškai daug maloniau, negu vykdyti kieno nors liepimą ar nurodymą. Bėda tik, jog gyvename tokiaime painiame ir plačiame žinių, informacijos pasaulyje, kad ieškojimų kelias dažnai tampa gana ilgas, daug kilometrų tenka nueiti tuščiai ir beprasmiškai. Štai todėl įvairūs kelio ženklai (o šiuo atveju – nuorodos, patarimai) gali labai padėti.

Priešiškumą rekomenduojamų knygų sąrašams kartais kelia tai, kad jie suprantami kaip privalomi. (Tokį suvokimą neretai sustiprina kai kurie literatūros mokytojai, nevertinantys, nepripažįstantys mokinio perskaitytos knygos, jeigu ji ne iš sąrašo.)

O juk žodis *rekomenduoti*, anot žodynų, reiškia *palankiai atsiliepti, siūlyti, patarti*. Taigi visus jaunuosius skaitytojus, kurie naudosis šiuo leidinuku, kviečiu nežiūrėti į sąrašus kaip į privalomus. O jeigu ir žodis *rekomenduoti* atrodo pernelyg griežtas, pakeiskite pavadinimą siūlomų knygų sąrašū. Iš tikrųjų, šis pagal klases sugrupuotas sąrašas pirmiausia siūlo, pataria tiems, kurie klausia: „Ką man skaityti?“

Man labai įdomu stebėti vaikus ir paauglius bibliotekoje. Vieni jų ateina lapelyje užsirašę konkrečios knygos autorių, pavadinimą ir ieško patys, kiti iškart žengia prie bibliotekininko ir prašo patarimo, tretii vieni ar su draugais tyliai vaikšto tarp lentynų ir tiesiog „žvejoja“. Bet gana dažnai paprašo ir knygų sąrašo. Kaip kažkada rašė vienos mokyklos bibliotekininkė, paskui jie važinėja pirštelii po tą sąrašą, šūkčioja jame aptikę skaitytą knygą ir ieško kitos.

Tokių sąrašų būta ir anksčiau, jų esu rengęs ir aš pats. Bet tai buvo jau prieš aštuoniolika metų! Per tą laiką kai kurios knygos paseno, susidėvėjo, išleista daug naujų,

šiek tiek pasikeitė ir skaitymo polinkiai. Man visada labai liūdna, kai nauja, puiki, įdomi, įvairių svarbių komisijų apdovanota, pripažinta knyga kone penketą metų nejudinama guli lentynoje, nes apie ją dar nepasklidusi žinia. Mokytojai neturi laiko sekti visų leidybos naujienų, atrinkti, rekomenduoti. Būna ir priešingai – pamiršamos geros, bet senokai išleistos ir jau apsitrynusios knygos. Neretai jos sunkiai skaitomos dėl netinkamo šrifto dydžio ar kad tekstas nepatraukliai išdėstytas puslapyje. Manyje rusena nedidelė viltis, kad šiuolaikiniai leidėjai, žvilgtelėję į sąrašą, kai kurias knygas galbūt perleis iš naujo – patraukliai, profesionaliai.

Kaip sudaryti atskirų klasių sąrašai? Vienas iš svarbiausių mano įsitikinimų – kad vaikystėje ir jaunystėje reikia skaityti įvairią literatūrą, visokių tipų knygas, išmėginti įvairias temas. Be abejo, labai svarbu susipažinti ir su pasaulio, ir su lietuvių vaikų literatūros klasika. Kitaip vėliau gyvenime gali tekti pasijusti nejaukiai, jei neturėsi supratimo, kas toji Alisa iš Stebuklų šalies arba Mikė Pūkuotukas, arba Bjaurusis ančiukas, arba Ronja... Tai tik keli atsitiktiniai pavyzdžiai.

Į sąrašus stengtasi įtraukti ir visai naujų knygų, kurių vaizduojamasis pasaulis galbūt arčiau jūsų, lengviau, greičiau suvokiamas. Nors tikroji literatūra, žinoma, visada rašo apie amžinuosius dalykus, ne apie aktualijas. Sąrašuose atsidūrė ir gana sudėtingų, ir visai paprastų, lengvai skaitomų kūrinių. Ketinau įrašyti net ir keletą labai populiarių masinių knygų, bet recenzentai mane subaudė: esą kam jas siūlyti, jei mokiniai ir patys suranda. O ir vertė jų dažnai abejotina.

Sąrašai gana ilgi. Suprantama, kad visų į juos įtrauktų kūrinių neįmanoma perskaityti per metus. (Tai dar vienas įrodymas, jog knygos tėra rekomenduojamos.) Nors tikiu, kad narsuolių, pasiryžusių įveikti visas sąrašo knygas, atsiras. Nepaprastai daug skaitančių mokinių yra. Tik mes, suaugusieji, kažkodėl pirmiausia matome neskaitančiuosius.

Žinoma, nieko baisaus, jei skaitysite knygas ne iš sąrašo, jeigu, susidomėję kuriuo nors autoriumi, ieškosite kitų – sąrašė nesančių – jo knygų. (Tokio tikslo iš dalies ir siekia.) Nieko baisaus, jeigu susidomėsite knyga iš aukštesnės klasės sąrašo, – visada atsiras tokių, kurių skaitymo pajėgumai lenkia bendraamžius. Taip pat būtų visai natūralu, jeigu pasirinktumėte knygą, kurios nespėjote perskaityti anksčiau, žemesnėje klasėje.

Toliau – keletas techninių pastabų. Prie kai kurių knygų rasite raidę T. Ji reiškia, kad knyga turi tęsinį ir jis jau išleistas. Tęsinius, kurie sudomino, tikrai susirasite. Taip pat prie vieno kito pavadinimo nurodyti leidimo metai. Tai todėl, kad yra tų pačių autorių knygų, ypač verstinių, išleistų tuo pačiu pavadinimu, bet skirtingo turinio. Šiame leidinyje visada siūlome iš originalo kalbos verstą leidimą, profesionaliau, meniškiau išleistą knygą. Ir galiausiai – galbūt net nebūtinai priminimas: sąrašai sudaryti pagal autorių pavardes abėcėlės tvarka (taip knygos dėliojamos ir bibliotekų lentynose). Skliaustuose nurodytas užsienio autorių vardo ir pavardės tarimas. Kiekvienos klasės

sąrašo pabaigoje palikta keletas eilučių patiems įsirašyti vienos kitos knygos pavadinimą. Gal kai kurias jų pasiūlys draugai, o gal kai ką nurodys mokytojas.

Norėčiau patikinti, kad visos siūlomoms knygos yra vertingos. Vertingos vis kitaip: turiniu, keliamomis problemomis, aukštinamomis vertybėmis arba tuo, kad sumaniai ir patraukliai parašytos, kad linksmos ar kad liūdnos... (Galėtume tęsti: kad storos, kad plonos – kiekvienam kiti privalumai.)

Jau keturiasdešimt metų domiuosi vaikų, paauglių ir jaunimo literatūra ir tikiuosi, kad per tuos dešimtmečius manyje susidėliojo geros literatūros nuovoka. Sutinku, kad gerumo samprata gali skirtis, ypač kai vertina suaugusieji ir patys jaunieji skaitytojai. Kita vertus, mokytojai ir bibliotekininkai ne sykį man tvirtino, kad mokiniai prie geros literatūros pripranta ir paskui jau nebegali skaityti niekalų, paviršutiniškų ir net kvailių knygų. O tokių, deja, irgi išleidžiama, nors, laimė, knygų rinkoje jos nevyrauja.

Sąrašus sudariau remdamasis ne vien savo patirtimi. Pirminį variantą peržvelgė gausus būrys mokytojų ir literatūros mokslininkų. (Visoms joms kitame puslapyje nuoširdžiai dėkoju.) Sąrašo vertintojos, t. y. recenzentės, patarė, kuri knyga artimesnė kuriai klasei, siūlė kai ką išbraukti, o kai ką – įrašyti. Kadangi laikiausi principo neįtraukti į sąrašą knygų, kurių pats nesu skaitęs, o visų naujai pasiūlytųjų perskaityti nespėjau, išipareigoju dirbti ir toliau. Galbūt po metų kitų bus galima šį leidinį atnaujinti. Juolab kad knygų leidžiama vis daugiau, jos darosi vis įdomesnės.

Linkiu malonių skaitymo įspūdžių, linkiu rasti brangiausią, įdomiausią knygą, kurią norėtusi pasiūlyti draugui ar kitam artimam žmogui.

Kęstutis Urba

PADĖKA

Leidinio rengėjas už atidžią rekomenduojamų knygų sąrašo analizę, patarimus ir siūlymus nuoširdžiai dėkoja gražiam ir gausiam būriui IBBY Lietuvos skyriaus narių.

Pirmiausia ačiū lietuvių kalbos ir literatūros mokytojoms:

Zitai Čičelienei (Ignalinos r. Vidiškių gimnazija)

Vilijai Dailidienei (Vilniaus licėjus)

Ingai Gresienei (Šiuolaikinės mokyklos centras)

Violetai Juodelienei (Vilniaus A. Kulviečio klasikinė gimnazija)

Ritai Kairienei (Klaipėdos „Aukuro“ gimnazija)

Oksanai Karoblienei (Panevėžio „Vyturio“ progimnazija)

Ritai Karpavičienei (Panevėžio r. Raguvos gimnazija)

Nijolei Keraitienei (Ignalinos r. „Ryto“ gimnazija)

Aldonai Kruševičiūtei (Kretingos M. Daujoto pagrindinė mokykla)

Taip pat pradinių klasių mokytojoms:

Onutei Bacvinkienei (Vilniaus A. Kulviečio klasikinė gimnazija)

Rasmai Raudonienei (Kauno A. Puškino gimnazija)

Kazytei Startienei (Vilniaus Gabijos gimnazija)

Atskira padėka – mokytojai ir bibliotekininkei Raimondai Budnikienei
(Panevėžio „Vyturio“ progimnazija)

Dėkui Lietuvos nacionalinės bibliotekos Vaikų ir jaunimo literatūros departamento

Tyrimų ir sklaidos skyriaus darbuotojoms:

Eglei Baliutavičiūtei

Romai Kišūnaitei

Redai Tamulienei

Ir vaikų ir jaunimo literatūros tyrėjoms, mokslininkėms:

prof. Džiuljetai Maskuliūnienei (Šiaulių universitetas)

prof. Gražinai Skabeikytei-Kazlauskienei (Vytauto Didžiojo universitetas)

Danguolei Šakavičiūtei (nepriklausoma vaikų literatūros kritikė)

doc. Loretai Žvironaitei-Udrienei (Vytauto Didžiojo universiteto Švietimo akademija)

1 KLASEI

ADOMAITYTĖ, Gintarė. Vėjų miesto pasakos.

BABILAITĖ, Ieva. Čiauškančios raidės.

BUTKUS, Tomas S. Bumba Dumba Kabančių Riestainių gatvėje.

DACIŪTĖ, Evelina, DAGILĖ, Inga. Drambliai ėjo į svečius.

DACIŪTĖ, Evelina, KIUDULAITĖ, Aušra. Laimė yra lapė.

FRIES, Claudia (Klaudija Frijes). Atsikrausto kiaulė!

JAKUBĖNAS, Kazys. Kas kiemely daros.

JANOSCH (Janošas). Panama labai graži.

JOYCE, William (Viljamas Džoizas). Stebuklingos skraidančios Moriso Lesmuro knygos.

KAROSAITĖ, Alma. Asilėlis Benas žinių šaltinyje.

KASDEPKĖ, Grzegorz (Gžegožas Kasdepkė). Aš nenoriu būti princesė.

KASPARAVIČIUS, Kęstutis. Apie daiktus.

KEPENIENĖ, Nijolė. Madingiausias krokodilas.

KOROLAINEN, Tuula (Tūla Korolainen). Katulis ir pykčio maišelis.

KUBILINSKAS, Kostas. Debesėlių tiltas.

LIEGUTĖ, Emilija. Tėtis sugrįžo.

LINDGREN, Astrid (Astrida Lindgren). Lota iš Pramušgalvių gatvės.

LINDMAN, Mervi (Mervė Lindman). Drąsioji Pupulė. (T)

MARCINKEVIČIUS, Justinas. Grybų karas.

MARCINKEVIČIUS, Marius. Draugystė ant straublio galo.

MARCINKEVIČIUS, Marius. Voro koja.

MARCINKEVIČIUS, Marius; DŪDAITĖ, Lina. Sivužas.

MAŠIOTAS, Pranas. Kiškis drąsuolis.

MAŠIOTAS, Pranas. Mano dovanėlė.

MAŠIOTAS, Pranas. Paliegusi obelis.

McBRATNEY, Sam (Semas Makbratnis). Ar žinai, kaip aš tave myliu?

MIEŽELAITIS, Eduardas. Zuikis puikis.

NAVAKAS, Kęstutis. Žvėreliai mokosi draugauti.

NAVAKAUSKAS, Česlovas. Abėcėlė.

NOPOLA, Tiina (Tyna Nopola). Milė ir trys Gustai. (T)

PERVIK, Aino (Aina Pervik). Paula baigia vaikų darželį.

POTTER, Beatrix (Beatričė Poter). Pasakos.

RAKAUSKIENĖ, Giedrė. Dramblys ir antis.

RAUD, Piret (Piret Raud). Pono Paukščio istorija.

SCARRY, Richard (Richardas Skeris). Ką žmonės dirba visą dieną?

SCARRY, Richard (Richardas Skeris). Pasakaitės mažiesiems.

SCOTTON, Rob (Robas Skotonas). Katinėlis Juodis. (T)

SEDAK, Maurice (Morisas Sendakas). Kur gyvena pabaisos.

SIGSGAARD, Jens (Jensas Sigsgordas). Palė vienas pasaulyje.

ŠUKYS, Dainius. Višta, kurią prarijo rūkas.

VAINILAITIS, Martynas. Ežio namas.

VAINOLA, Katlin; ir SAAR, Ula (Katlina Vainola ir Ula Sar). Liftas.

VANDEN HEEDE, Sylvia (Silvija Vanden Hedė). Lapinas ir Zuikė.

VYTĖ NEMUNĖLIS. Meškiukas Rudnosiukas.

WIESLANDER, Jukka ir Tomas (Juja ir Tomas Vislanderiai). Mamulė Mū.

ZOBARSKAS, Stepas. Riestaūsis sūnus.

PAPILDYMAI

2 KLASEI

ADOMAITYTĖ, Gintarė. Debesėlis ieško vardo ir kitos pasakos.

ANDERSEN, Hans Christian (Hansas Kristianas Andersenai). Coliukė. (2005)

AVYŽIUS, Jonas. Aštuonetas iš Trepsės namų.

BALTRUKONYTĖ, Jurga. Torčiukas ant debesėlio.

BAUER, Jana (Jana Bauer). Raganiukė Gūdžiojoje girioje. (T)

BINKIS, Kazys. Kiškių sukilimas.

BISSET, Donald (Donaldas Bisetas). Aukštyr kojom (arba Pamirštas gimtadienis).

BOND, Michael (Maiklas Bondas).

Smagiausios Pedingtono istorijos patiems mažiausiems.

BONSELS, Waldemar (Valdemaras Bonzelsas). Bitė Maja ir jos nuotyčiai.

BUSCH, Wilhelm (Vilhelmas Bušas). Maksas ir Moricas.

DAUTARTAS, Vladas. Auksinio lyno vaisės.

DEGUTYTĖ, Janina. Pelėdžiuko sapnas.

DENNEBORG, Heinrich Maria (Heinrichas Marija Deneborgas). Asiliukė Grizela.

EŽERINYTĖ, Ilona. Šunojaus diena.

GEDA, Sigitas. Praniukas pramaniūgas.

GRUELLE, Johnny (Džonis Griuelas). Skudurinės Onutės pasakėlės.

HAVUKAINEN, Aino; ir TOIVANEN, Sam (Aina Havukainen ir Samis Toivanenas). Keistieji Tato ir Pato išradimai.

HOFFMANN, Heinrich (Heinrichas Hofmanas).

Vaikai vanagai: linksmos istorijos ir paveikslėliai.

HOHBEIN, Wolfgang (Volfgangas Hobainas). Velniūkštis.

HUB, Ulrich (Ulrichas Hubas). Aštuntą prie laivo.

JAUTAKĖ, Ona. Gimtadienis su žvirbliu.

JONI, Rasa. Žvaigždėtas Arkliukas ir Meškiukas Panda.

KANDROTIENĖ, Danguolė. Spintos istorijos.

KAROSAITĖ, Alma. Kaip išnešti uodegytę?

KASPARAVIČIUS, Kęstutis. Apie gyvūnus.

KASPARAVIČIUS, Kęstutis. Apie šį bei tą.

- KUBILINSKAS, Kostas. Varlė karalienė.
- KUNNAS, Mauri; ir KUNNAS, Tarja (Mauris Kunas ir Tarja Kunas). Dvylika dovanų Kalėdų seneliui.
- KUNNAS, Mauri; KUNNAS, Tarja (Mauris Kunas ir Tarja Kunas). Kalėdų Senelis.
- LANDSBERGIS, Vytautas V. Gediminas ir keturi seneliai.
- LIDBECK, Petter, ADBÅGE, Lisen (Peteris Lidbekas ir Lisena Adbogė). Viena princesės Viktorijos gyvenimo diena.
- Lietuvių liaudies pasakos. (2007)
- LINDGREN, Astrid (Astrida Lindgren). Nykštukas Nilsas Karlsonas.
- LOFTING, Hugh (Hju Loftingas). Daktaras Dolitlis. (T)
- MARCINKEVIČIUS, Justinas. Vaikų žemė.
- MARCINKEVIČIUS, Justinas. Voro vestuvės.
- MARČĖNAITĖ, Nomeda. Lėlė.
- MAŠIOTAS, Pranas. Juozukas ir Jockus.
- MATUTIS, Anzelmas. Girios televizorius.
- MATUTIS, Anzelmas. Margaspalvė genio kalvė.
- MUNSCH, Robert (Robertas Munšas). Mylėsiu tave amžinai.
- NAVAKAUSKAS, Česlovas. Burbulų lietus.
- NOPOLA, Sinikka ir NOPOLA, Tiina (Sinika Nopola ir Tyna Nopola). Šiaudinukė ir Veltinukė. (T)
- NORDQVIST, Sven (Svenas Nordkvistas). Petsono tortas.
- NOSOVAS, Nikolajus. Nežiniuko ir jo draugų nuotykių. (T)
- PALČINSKAITĖ, Violeta. Namai namučiai.
- PALTANAVIČIUS, Selemonas. Maži ežiuko sapnai.
- PARVELA, Timo (Timas Parvela). Elė ir draugai. (T)
- PETKEVIČIUS, Vytautas. Kodėlčius.
- POŠKUS, Sigitas. Šokanti karvė, arba Maišatynė.
- PREUSSLER, Otfried (Otfrydas Proisleris). Raganiukė.
- PREUSSLER, Otfried (Otfrydas Proisleris). Vaiduokliukas.

3 KLASEI

ADOMAITYTĖ, Gintarė. Karuselė.

ALMOND, David (Deividas Amendas). Mano tėtis skrajūnas.

ANDERSEN, Hans Christian (Hansas Kristianas Andersenai).
Mergaitė su degtukais. (2005)

Aukso kirvukas (Įvairios lietuvių liaudies pasakos).

AVYŽIUS, Jonas. Didžiojo Užutėkio gyventojai.

BALTRUŠYTĖ, Raminta. Kalvėnų miesto paslaptis.

BAUM, Frank Limen (Frenkas Laimenas Baumas). Nuostabūs Ozo šalies burtininkas.

BERESNEVIČIUS, Gintaras. Kaukučiai ir Varinis šernas.

BOND, Michael (Maiklas Bondas). Meškiukas, vardu Pedingtonas. (T)

BORUTA, Kazys. Dangus griūva.

BUIVYDAITĖ, Bronė. Auksinis batelis.

COLLODI, Carlo (Karlas Kolodis). Pinokio nuotyčiai.

COWLEY, Joy (Džoja Kauli). Gyvatė ir driežas. (T)

ČECHOVAS, Antonas. Kaštonė.

ČEPAUSKAITĖ, Daiva. Baisiai gražūs eilėraščiai.

DAHL, Roald (Roalas Dalas). Čarlis ir šokolado fabrikas.

DANGVYDĖ, Neringa. Vaikas su žvaigžde kaktoje.

DAUTARTAS, Vladas. Pasaka nepasaka apie lydekutį Kikutį.

DEGĖSYS, Liutauras. Žolynas; Žvėrynas.

DEGUTYTĖ, Janina. Baltas gulbių sostas.

DEGUTYTĖ, Janina. Nepalik manęs.

DiCAMILLO, Kate (Keitė DiKamilo). Nepaprasta Edvardo Tiuleino kelionė.

DIRGĖLA, Tomas. Apie raganą Šiokiątokią. (T)

DOVYDĖNAS, Liudas. Katino sodas.

GRIPE, Maria (Marija Gripė). Elvis Karlsonas. (T)

GUTAUSKAS, Leonardas. Kur nakvoja vėjai.

HAGERUP, Klaus (Klausas Hagerupas). Mergaitė, norėjusi išgelbėti knygas.

IVANAUSKAITĖ, Jurga. Stebuklinga spanguolė.

JALONEN, Riitta (Ryta Jalonen). Mergaitė ir kuosų medis.

JANKUTĖ, Nijolė. Kelionė į septintą stotį.

JANSSON, Tove (Tuvė Janson). Kometa artėja!

JURAŠIUS, Aidas. Akmenukų pasakos.

KANDROTIENĖ, Danguolė. Pasaiba. (T)

Karalaitė ant stiklo kalno (Lietuvių liaudies pasakos).

KAROSAITĖ, Alma. Asilėlis.

KASPARAVIČIUS, Kęstutis. Dingęs paveikslas.

KÄSTNER, Erich (Erichas Kestneris). Gegužės 35-oji.

KEPENIENĖ, Nijolė. Džiovintas debesėlis.

KOZLOV, Sergej (Sergejus Kozlovas). Ežiukas rūke.

KUBILINSKAS, Kostas. Buvo buvo kaip nebuvo.

KUNNAS, Mauri; ir KUNNAS, Tarja (Mauris Kunas ir Tarja Kunas). Vikingai puola.

LANDSBERGIS, Vytautas V. Arklio Dominyko meilė. (T)

LINDGREN, Astrid (Astrida Lindgren). Mažylis ir Karlsonas, kuris gyvena ant stogo.

LINDGREN, Astrid (Astrida Lindgren). Padaužų kaimo vaikai.

LINDGREN, Astrid (Astrida Lindgren). Pepė Ilgakojinė.

LIOBYTĖ, Aldona. Lėlė Aili.

MACOUREK, Miloš (Milošas Macourekas). Du šimtai senelių.

MAHY, Margaret (Margareta Mehi). Nuostabioji aš!

MILIŪNAS, Viktoras. Evalduko metai.

MILNE, A. A. (Alanas Aleksanderis Milnas). Pūkuotuko pasaulis.

MISEVIČIUS, Vytautas. Danuko Dunduliuko nuotyčiai.

MONTVILAITĖ, Rūta. Septyni paukščių įstatymai.

MORKŪNAS, Gendrutis. Blusyno pasakojimai.

Nepamesk galvos. Praktinis vadovas vaikams, kaip elgtis įvairiose situacijose.

PALČINSKAITĖ, Violeta. Eilėraščiai iš namų.

PALTANAVIČIUS, Selemonas. Gamtos metų ratas.

PALTANAVIČIUS, Selemonas. Girios paštas.

PARR, Maria (Marija Par). Vaflinės širdelės.

PETKEVIČIUS, Vytautas. Gilės nuotyčiai Ydų šalyje.

PETKEVIČIUS, Vytautas. Sieksnis, Sprindžio vaikas.

PIETARIS, Vincas. Lapės gyvenimas ir mirtis.

POŠKUS, Sigitas. Vieną kartą (rinktinė).

PREUSSLER, Otfried (Otfrydas Proisleris). Plėšikas Hocenplocas. (T)

PREUSSLER, Otfried (Otfrydas Proisleris). Ponas Klingzoras truputį mokėjo burti.

RAČICKAS, Vytautas. Šlepetė. (T)

RAUD, Eno (Enas Raudas). Pabaldukai.

REBEKA Una. Aš esu Tomas, seklys. (T)

RODARI, Gianni (Džanis Rodaris). Čipolino nuotyčiai.

SAJA, Kazys. Peštukai ir nykštukai.

SAVICKYTĖ, Ramunė. Adelės dienoraštis. Ruduo. (T)

SCHMIDT, Annie M. G. (Anė M. G. Šmit). Minusė.

SEPULVEDA, Luis (Luisas Sepulveda). Apie žuvėdrą ir katiną, kuris išmokė ją skraidyti.

SILVERSTEIN, Shel (Šelas Silveršteinas). Dovanų medis.

SKUČAITĖ, Ramutė. Žvangučiai.

ŠERELYTĖ, Renata. Krakatukų pievelė. (T)

ŠIDLAUSKAS, Virgis. Ulfas ir stebuklinga barzda.

ŠIMKUS, Antanas. Vaizdai iš gyvenimo bobulytės ir kt.

TAMULAITIS, Vytautas. Skruzdėlytės Greitutės nuotyčiai.

TAN, Shaun (Šaunas Tanas). Prarastas daiktas.

TOLSTOJUS, Aleksejus. Auksinis raktelis, arba Buratino nuotyčiai.

ULIŪNĖ, Urtė. Miegančios boružės.

Užburta karalystė (Lietuvių liaudies pasakos).

VAICENAVIČIENĖ, Monika. Per balas link aušros: pasakojimas apie daktaro Jono Basanavičiaus keliones ir darbus.

VAIČIULAITIS, Antanas. Pasakos.

VAINILAITIS, Martynas. Bruknelė.

VALTER, Edgar (Edgaras Valteris). Puokiai.

4 KLASEI

- AYME, Marcel (Marselis Emé). Katinėlio Murklio pasakos.
- ANDERSEN, Hans Christian (Hansas Kristianas Andersenės). Sniego karalienė. (2000)
- BARRIE, James Matthew (Džeimsas Matju Baris). Piteris Penas ir Vendė.
- BILIŪNAS, Jonas. Brisiaus galas. Trys apsakymai.
- BRAZIŪNAS, Vladas. Kuosos Kro gyvenimas ir atvirkščiai.
- BROLIAI GRIMAI. Pasakos.
- COOLIDGE, Susan (Siuzana Kulidž). Ką nuveikė Keitė.
- CORDER, Zizou (Zizu Korder). Liūtų berniukas. (T)
- ČERNIAUSKAS, Rimantas. Slieko pasaka.
- DAHL, Roald (Roalas Dalas). Matilda.
- DAVID, François (Fransua Davidas). Berniukas ir jo mylinti širdis.
- DE JONG, Meindert (Meindertas De Jongas). Gandralizdis ant stogo.
- DiCAMILLO, Kate (Keitė DiKamilo). Pasaka apie Desperą, arba Pasakojimas apie peliuką, princesę, sriubą ir siūlų ritę.
- DIRGĖLA, Tomas. Domas ir Tomas. Dingusios šluotos byla. (T)
- ERLICKAS, Juozas. Bilietas iš dangaus.
- GAARDER, Jostein (Justeinās Gorderis). Ei! Ar čia kas nors yra?
- GAIMAN, Neil (Nilas Geimanas). Pagaliau pienas.
- GAJA GUNA EKLĖ. Brolis, kurio nereikėjo.
- GEDA, Sigitas. Baltoji varnelė.
- GRIPE, Maria (Marija Gripė). Jozefina. (T)
- Gulbė karaliaus pati (Lietuvių liaudies pasakos).
- HAIG, Matt (Metas Heigas). Mergaitė, kuri išgelbėjo Kalėdas.
- HOROWITZ, Anthony (Antonis Horovicas). Velnias ir jo berniukas.
- IBBOTSON, Eva (Eva Ibotsen). Šuo ir jo berniukas.
- ITAGAKI, Lina, VILĖ, Jurga. Sibiro haiku.
- JANSSON, Tove (Tuvė Janson). Burtininko skrybėlė.
- KASPARAVIČIUS, Kęstutis. Sodininkas Florencijus.

- KÄSTNER, Erich (Erichas Kestneris). Dvynukės.
- LANDSBERGIS, Vytautas V. Berniukas ir žuvėdra.
- LEWIS, Clive Staples (Klaivas Steiplzas Luisas). Burtininko sūnėnas. (T) Lietuviškos pasakos (sudarė Jonas Stukas).
- LINDGREN, Astrid (Astrida Lindgren). Emilis iš Lionebergos.
- LINDGREN, Astrid (Astrida Lindgren). Rasmusas klajūnas.
- LINDGREN, Astrid (Astrida Lindgren). Didysis seklys Bliumkvistas (arba „Kalio Bliumkvisto nuotykia“).
- LJUNGGREN, Kerstin (Čerština Ljungren). Svečiuose pas Astridą Lindgren.
- MACKEVIČIUS-NORD, Jonas. Pabėgėliai iš zoologijos sodo.
- MAŠIOTAS, Pranas. Pajūriais pamariais.
- MEBS, Gudrun (Gudruna Mebs). Sekmadienio vaikas.
- MORKŪNAS, Gendrutis. Velniškai karštos atostogos.
- MORPURGO, Michael (Maiklas Morpergas). Kasparas, kačių princas.
- NORDQVIST, Sven (Svenas Nordkvistas). Kalėdų senelio staigmena.
- NÖSTLINGER, Christine (Kristinė Niostringer). Šalin agurkų karalių.
- PALČINSKAITĖ, Violeta. Senamiesčio lėlės.
- PALTANAVIČIUS, Selemonas. Velniukas ir vieversiuikas.
- PETKEVIČIUS, Vytautas. Didysis medžiotojas Mikas Pupkus.
- POGORELSKIS, Antonijus. Juodoji višta, arba Požemio gyventojai.
- RAČICKAS, Vytautas. Berniukai šoka breiką.
- RODARI, Gianni (Džanis Rodaris). Dželsominas Melagių šalyje.
- SAINT-EXUPÉRY, Antoine de (Antuanas de Sent-Egziuperi). Mažasis princas.
- SAJA, Kazys. Klumpės.
- SALTEN, Felix (Feliksas Zaltenas). Bembis.
- SCHMIDT, Annie M. G. (Anė M. G. Šmit). Otutė.
- SCHUBIGER, Jürg (Jurgas Šubigeris). Mama, tėtė, aš ir ji.
- SEWELL, Anna (Ana Sjuel). Juodasis Gražuolis.
- SKUČAITĖ, Ramutė. Laiškas sekmadieniui ir 55 laiškai Tau.
- SVIDERSKYTĖ, Gražina. Darius ir Girėnas. Istorija ir legenda.

5 KLASEI

- AMICIS, Edmondo de (Edmondas de Amičis). Širdis.
- ANDERSEN, Hans Christian (Hansas Kristianas Andersen). Pasakos. (2014)
- BURNETT, Frances Hodgson (Frensė Hodžson Bernet). Mažasis lordas Fontlerojus.
- BURNETT, Frances Hodgson (Frensė Hodžson Bernet). Mažoji princesė.
- CARROLL, Lewis (Luisas Kerolis). Alisa Stebuklų šalyje.
- CVIRKA, Petras. Vaikų karas.
- DAHL, Roald (Roalas Dalas). DGM.
- DE GASZTOLD, Carmen Bernos (Karmen Bernos de Gaštold). Maldos iš Nojaus arkos.
- DiCAMILLO, Kate (Keitė DiKamilo). Jei ne Vinis Diksis.
- ERLICKAS, Juozas. Bobutė iš Paryžiaus, arba Lakštingala Zarasuose.
- FLANAGAN, John (Džonas Flanaganas). Žvalgo mokinys. Gorlano griuvėsiai. (T) Gyvasis vanduo (Lietuvių liaudies stebuklinės pasakos).
- HAIG, Matt (Metas Heigas). Kaip Kalėdų berniukas tėčio ieškojo.
- HARTNETT, Sonya (Sonja Hartnet). Sidabrinis asiliukas.
- HÄRTLING, Peter (Peteris Hertlingas). Benas myli Aną.
- HOFFMANN, Ernst Theodor Amadeus (Ernstas Teodoras Amadėjus Hofmanas). Spragtukas ir Pelių karalius.
- KIVIRÄHK, Andrus (Andrus Kiviriahkas). Sirlė, Simas ir slėpiniai.
- KNIGHT, Eric (Erikas Naitas). Lesė grįžta.
- KORCZAK, Janusz (Janušas Korčakas). Karalius Motiejukas pirmasis.
- KUKULAS, Valdemaras. Vėjo birbynė.
- LANDSBERGIS, Vytautas V. Obuolių pasakos.
- LINDGREN, Astrid (Astrida Lindgren). Mes Varnų saloje.
- LINDGREN, Astrid (Astrida Lindgren). Mijo, mano Mijo.
- LINDGREN, Astrid (Astrida Lindgren). Mūsų visų Madikė.
- MAAR, Paul (Polas Maras). Ponas Belas ir mėlynasis eliksyras.
- MAGNASON, Andri Snær (Andri Snairas Magnasonas). Mėlynosios planetos istorija.

MERAS, Icchokas. Geltonas lopas.

MIEŽELAITIS, Eduardas. Miško pasaka.

MORKŪNAS, Gendrutis. Vasara su Katšuniu.

MORPURGO, Michael (Maiklas Morpergas). Gimęs bėgti.

NANETTI, Angela (Angela Naneti). Mano senelis buvo vyšnia.

NORTON, Mary (Merė Norton). Skoliniautojai.

PALTANAVIČIUS, Selemonas. Aš – lietuvis.

PATERSON, Katherine (Ketrina Paterson). Smarkuolė Gilė Hopkins.

PERRAULT, Charles (Šarlis Pero). Motulės Žąsies pasakos.

PORTER, Eleanor Hodgman (Eleanora Hodžman Porter). Poliana.

PULLMAN, Philip (Filipas Pulmanas). Laikrodžio širdis.

RAČICKAS, Vytautas. Zuika padūkėlis. (T)

ROWLING, J. K. (Džoana Rouling). Haris Poteris ir Išminties akmuo. (T)

SACHAR, Louis (Luisas Sekeris). Berniukas mergaičių tualete.

SLUCKIS, Mykolas. Milžinai nenorėjo karaliais būti.

SOCHA, Piotr; GRAJKOWSKI, Wojciech (Piotras Socha ir Voicechas Graikovskis). Medžiai.

SPALIS, Romualdas. Gatvės berniuko nuotyčiai.

SPYRI, Johanna (Johana Špyri). Heida.

STARK, Ulf (Ulfas Starkas). Sikstenas.

TAN, Shaun (Šaunas Tanas). Atokaus priemiesčio gyventojai.

TARASENKA, Petras. Užburti lobiai.

TWAIN, Mark (Markas Tvenas). Tomo Sojerio nuotyčiai.

VAITKUTĖ, Neringa. Neišduosiu tavęs.

VENSLOVAITĖ ŠILIŪNIENĖ, Eglė. Apie šviesą lange.

VILĖ VĖL. Kaip mes išgarsėjome.

WALLIAMS, David (Deividas Valjamsas). Berniukas milijardierius.

6 KLASEI

- ADOMAITYTĖ, Gintarė. Žaliojo namo paslaptis.
- BABBITT, Natalie (Natali Bebit). Amžinieji Takiai.
- BÜRGER, Gottfried August (Gotfrydas Augustas Biurgeris).
Barono Miunhauzeno nuotyčiai.
- BORUTA, Kazys. Jurgio Paketurio klajonės.
- CARROLL, Lewis (Luisas Kerolis). Alisa Veidrodžio karalystėje ir ką ji ten rado.
- DE MARI, Silvana (Silvana de Mari). Paskutinis elfas. (T)
- DiCAMILLO, Kate (Keitė DiKamilo). Tigro šuolis.
- DILYTĖ, Dalia. Amžinoji Roma.
- DILYTĖ, Dalia. Heladės šviesa.
- DONELLY, Elfie (Elfė Doneli). Sudie, seneli, ištariau aš tyliai.
- DOVYDĖNAS, Liudas. Jaujos pasakos.
- EDGE, Christopher (Kristoferis Edžas). Kiti Albio Braitto pasauliai.
- ENDE, Michael (Michaelis Endė). Begalinė istorija.
- GRAHAME, Kenneth (Kenetas Greihamas). Vėjas gluosniuose.
- GRIPE, Maria (Marija Gripė). Vabalas skrenda temstant.
- HAUFF, Wilhelm (Vilhelmas Haufas). Pasakos.
- IGGULDEN, Con (Konas Iguldenas). Pavojinga knyga berniukams.
- JANOSCH (Janošas). Brolių Grimų pasakos kitaip.
- JAUTAKĖ, Ona. Kai aš buvau Kleo.
- Kaip atsirado žemė (Lietuvių etimologinės sakinės).
- KIPLING, Rudyard (Radjardas Kiplingas). Džiunglių knyga.
- LAGERLÖF, Selma (Selma Lagerliof). Stebuklingosios Nilso kelionės.
- LEONARD, M. G. (M. G. Leonard). Vabalų berniukas. (T)
- LINDGREN, Astrid (Astrida Lindgren). Broliai Liūtaširdžiai.
- LINDGREN, Astrid (Astrida Lindgren). Ronja plėšiko duktė.
- LIOBYTĖ, Aldona. Pasaka apie narsią Vilniaus mergaitę ir galvažudį Žaliabarzdį.
- LONDON, Jack (Džekas Londonas). Baltoji Iltis.

LOON, Paul van (Polas van Lonas). Siaubų autobusas. (T)
 LOWRY, Lois (Louesa Lauri). Suskaičiuotos žvaigždės.
 MAR, Birutė. Gėlininkė.
 MARSHALL, Alan (Alanas Maršalas). Aš moku šokinėti per balas.
 MASINI, Beatrice (Beatričė Masini). Miško vaikai.
 MORKŪNAS, Gendrutis. Grįžimo istorija.
 MOWAT, Farley (Farlis Movetas). Šuo, kuris nenorėjo būti šunimi.
 NÖSTLINGER, Christine (Kristinė Niostringer). Pirmadienį viskas kitaip.
 OHLSSON, Kristina (Kristina Olson). Stiklo vaikai. (T)
 PALČINSKAITĖ, Violeta. Muzika troliui.
 PARK, Barbara (Barbara Park). Čia buvo Mikas Hartas.
 PATERSON, Katherine (Ketrina Paterson). Tiltas į Terabitiją.
 PAULSEN, Gary (Garis Paulsenas). Brajano kirvis.
 PRATCHETT, Terry (Teris Pračetas). Mažieji laisvūnai. (T)
 RICHTER, Jutta (Juta Richter). Lydekos vasara.
 RIMŠAS, Rimtautas. Ne Karibų kruizas.
 SAJA, Kazys. Gvidono apsiaustas.
 SKOMANTAS. Jundos lemtis.
 SKUČAITĖ, Ramutė. Tai priimkit, kas priklauso.
 SRUOGA, Balys. Giesmė apie Gediminą.
 STANKEVIČIUS, Rimvydas. Pūgos durys.
 STEAD, Rebecca (Rebeka Sted). Kai surasi mane.
 STEVENSON, Robert Louis (Robertas Luisas Stivensonas). Lobių sala.
 Sužeistas vėjas (Lietuvių liaudies mitologinės sakinės).
 ŠUKYTĖ, Virgina. Laimės formulė.
 TARASENKA, Petras. Pabėgimas.
 TWAIN, Mark (Markas Tvenas). Heklberio Fino nuotykiai.
 VAINILAITIS, Martynas. Sidabrinė kultuvėlė.
 VAITKEVIČIŪTĖ, Daiva. Marius Pietaris ir Burtų knyga. (T)
 VAITKEVIČIŪTĖ, Daiva. Trise prieš mafiją.

7 KLASEI

- ADOMAITYTĖ, Gintarė. Sparnuotos iškabos.
- ALCOTT, Louisa May (Luiza Mei Elkot). Mažosios moterys.
- ANDERSEN, Hans Christian (Hansas Kristianas Andersenąs). Dvylika iš pašto karietos.
- BEECHER-STOWE, Harriet (Harieta Bičer-Stou). Dėdės Tomo trobelė.
- BOYNE, John (Džonas Boinas). Baisus dalykas, nutikęs Barnabiui Broketui.
- BOWLER, Tim (Timas Bouleris). Žvaigždės ieškotojas.
- BRADBURY, Ray (Rėjus Bredberis). Pradžios pabaiga.
- BRADLEY, Kimberly Brubaker (Kimberlė Brubeiker Bradli).
Karas, išgelbėjęs mano gyvenimą. (T)
- BURGESS, Melvin (Melvinas Berdžesas). Mėjos angelas.
- BURNETT, Frances Hodgson (Frensė Hodžson Bernet). Paslaptingas sodas.
- DEFOE, Daniel (Danielis Defo). Robinzonas Kruzas.
- DICKENS, Charles (Čarlzas Dikensas). Kalėdų giesmė.
- DOBELE, Maira (Maira Duobelė). Neteisingo gyvenimo mokykla.
- ENDE, Michaelis (Michaelis Endė). Momo.
- EŽERINYTĖ, Ilona. Skiriama Rivai.
- FARJEON, Eleanor (Eleanora Fardžen). Mažoji siuvėja.
- FUNKE, Cornelia (Kornelija Funkė). Rašalo širdis. (T)
- GREY, Jacob (Jakobas Grėjus). Krankas. Varnų užkalbėtojas. (T)
- GRIPE, Maria (Marija Gripė). Nepaprasta Agnės Sesilijos istorija.
- GU DONYTĖ, Kristina. Ida iš šešėlių sodo.
- HARDINGE, Frances (Frensė Harding). Melų medis.
- HAUGEN, Tormod (Turmudas Haugenąs). Georgas ir Glorija.
- JOHNSON, Terry Lynn (Teris Linas Džonsonas). Ledo šunys.
- KAABERBØL, Lene (Lenė Koberbiol). Dina, Gėdytojos duktė. (T)
- KAŽDAILIS, Aloyzas. Laivai ir jūrininkai.
- KRÜSS, James (Džeimsas Kriusas). Timas Taleris, arba Parduotas juokas.
- LANDSBERGIS, Vytautas V. Rudnosiuko istorijos.

LE GUIN, Ursula (Ursula le Gvin). Žemjūrės burtininkas. (T)

LINDGREN, Astrid (Astrida Lindgren). Kerstina ir aš.

LUTS, Oscar (Oskaras Lutsas). Pavasaris.

MAŠIOTAS, Pranas. Kai knygas draudė.

MISEVIČIUS, Vytautas. Jaunasis pagonis.

MONTGOMERY, Lucy Maud (Liusė Modė Montgomeri). Anė iš Žaliastogių. (T)

NESS, Patrick (Patrikas Nesas). Septynios minutės po vidurnakčio.

PATERSON, Katherine (Ketrina Paterson). Kaip ir žvaigždės.

PEARCE, Philippa (Filipa Pirs). Tomo vidurnakčio parkas.

PYLE, Howard (Hovardas Pailas). Robino Hudo nuotyčiai.

RAČICKAS, Vytautas. Mano vaikystės ledai.

REID, Thomas Mayne (Tomas Mainas Rydas). Raitelis be galvos.

REUTER, Bjarne (Bjarnis Roiteris). Busterio pasaulis.

SAJA, Kazys. Septyni miegantys broliai.

SKUČAITĖ, Ramutė. Takelis iš naujo.

STARK, Ulf (Ulfas Starkas). Ištižėliai ir pramuštgalviai.

STÉPHANIE (Stefani). Agurkėliai su šokoladu.

TWAIN, Mark (Markas Tvenas). Princas ir elgeta.

VAITKUTĖ, Neringa. Vaivorykščių arkos. (T)

VERNE, Jules (Žiulis Vernas). Penkiolikos metų kapitonas.

VILIMAITĖ, Bitė. Rojaus obuoliukai.

WELLS, Herbert George (Herbertas Džordžas Velsas). Daktaro Moro sala.

WELSKOPF-HENRICH, Liselotte (Lizelotė Velskopf-Henrich). Harka. (T)

ŽELEZNIKOV, Vladimir (Vladimiras Železnikovas). Baidyklė.

PAPILDYMAI

8 KLASEI

ADOMAITYTĖ, Gintarė. Laumžirgių namai.
ALKSNINYTĖ-GARBŠTIENĖ, Onutė. Sibire... tremtinių žeme.
ALMOND, David (Deividas Amendas). Skeligas.
BRADBURY, Ray (Rėjus Bredberis). Pienių vynas.
BURGESS, Melvin (Melvinas Berdžesas). Vilko kauksmas.
CICĖNAITĖ, Akvilina. Niujorko respublika.
DICKENS, Charles (Čarlzas Dikensas). Oliverio Tvisto nuotyčiai.
EŽERINYTĖ, Ilona. Sutikti eidą.
FARJEON, Eleanor (Eleanora Fardžen). Septintoji princesė.
FRANK, Ana. Dienoraštis.
GAARDER, Jostein (Justeinas Gorderis). Kalėdų paslaptis.
GUDONYTĖ, Kristina. Blogos mergaitės dienoraštis.
GUDONYTĖ, Kristina. Jie grįžta per pilnatį.
HERRNDORF, Wolfgang (Volfgangas Herndorfas). Čikas.
INDEN, Charlotte (Šarlotė Inden). Ana ir Ana.
JANSSON, Tove (Tuvė Janson). Tėtis ir jūra.
JONUTIS, Marius. Kirminas paukštis.
JURAŠIUS, Aidas. Pypas ir jo nutikimai.
KAABERBØL, Lene (Lenė Koberbiol). Šešėlių vartai.
KÄSTNER, Erich (Erichas Kestneris). Kenigsbruko gatvė ir aš.
KAUNAITĖ, Unė. Laiškai Elzei.
KRELLER, Susan (Suzana Kreler). Drambliai nematomi.
KRÜSS, James (Džeimsas Kriusas). Mano prosenelis, herojai ir aš.
LAGERLÖF, Selma (Selma Lagerliof). Portugalijos karalius.
LOWRY, Lois (Louesa Lauri). Siuntėjas.
MALOT, Hector (Hektoras Malo). Be šeimos.
MORKŪNAS, Gendrutis. Iš nuomšiko gyvenimo.
MOURLEVAT, Jean-Claude (Žanas Klodas Morleva). Upė, tekanti atgal.

MULLIGAN, Andy (Endis Maliganas). Šiuokšlės.
O'DELL, Scott (Skotas O'Delas). Mėlynųjų delfinų sala.
PIWKOWSKA, Anna (Ana Pivkovska). Frančeska.
PREUSSLER, Otfried (Otfrydas Proisleris). Krabatas, arba Treji metai užburtame malūne.
REBEKA Una. Atjunk.
SACHAR, Louis (Louisas Sekerias). Duobės.
SAJA, Kazys. Jei nutrauksim sliėkui koją.
SAROYAN, William (Viljamas Sarojanas). Tėti, tu keistuolis.
SHAKESPEARE, William (Viljamas Šekspyras). Romeo ir Džuljeta.
STARK, Ulf (Ulfas Starkas). Tegu baltieji lokiai šoka.
SWIFT, Jonathan (Džonatanas Sviftas). Guliverio kelionės.
SWINDELLS, Robert (Robertas Svindelsas). Bjaurius.
ŠERELYTĖ, Renata. Žvaigždžių medžiaga.
TERAKOWSKA, Dorota (Dorota Terakovska). Raganų duktė.
TOLKIEN, J. R. R. (Džonas Ronaldas Reuelis Tolkinas). Hobitas, arba Ten ir atgal.
TOWNSEND, Sue (Sju Taunsend). Slaptas Adriano Moulo dienoraštis.
VANDERPOOL, Clare (Klerė Venderpul). Laivavedys Erlis.
VAWTER, Vince (Vinčė Vateras). Laikraščių berniukas.
VERNE, Jules (Žiulis Vernas). Kapitono Grantto vaikai. (T)
ŽILINSKAITĖ, Vytautė. Kintas.

PAPILDYMAI

9 KLASEI

- ALEXIE, Sherman (Šermanas Aleksis).
Absoliučiai tikras pusės etato indėno dienoraštis.
- BACH, Richard (Richardas Bachas). Džonatanas Livingstonas Žuvėdra.
- BOWLER, Tim (Timas Bouleris). Upės sūnus.
- BUBNYS, Vytautas. Arberonas.
- BURGESS, Melvin (Melvinas Berdžesas). Heroinas.
- COLLINS, Suzanne (Siuzana Kolins). Bado žaidynės. (T)
- CREECH, Sharon (Šerona Kryč). Du mėnesiai kelio.
- FORESTER, C. S. (Sesilis Skotas Foresteris). Mičmanas Hornbloueris.
- GAARDER, Jostein (Justeinas Gorderis). Kortų paslaptis.
- GRIPE, Maria (Marija Gripė). Varpų metas.
- HADDON, Mark (Markas Hedonas). Tas keistas nutikimas šuniui naktį.
- HARTNETT, Sonya (Sonja Hartnet). Nekviestas svečias.
- HEMINGWAY, Ernest (Ernestas Hemingvėjus). Senis ir jūra.
- IVANAUSKAITĖ, Jurga. Pakalnučių metai.
- JUKNAITĖ, Vanda. Išsiduosi. Balsu.
- KUNČINAS, Jurgis. Baltųjų sūrių naktis.
- LANDSBERGIS, Vytautas V. Iš gyvenimo laumių.
- LEE, Harper (Harper Li). Nežudyk strazdo giesmininko.
- LEINO, Marko (Markas Leinas). Kalėdų istorija.
- LOWRY, Lois (Louesa Lauri). Mėlyna sruoga.
- MAUPASSANT, Guy de (Gi de Mopasanas). Mėnesiena.
- MEYER, Stephenie (Stefanė Mejer). Saulėlydis. (T)
- MORPURGO, Michael (Maiklas Morpergas). Karo žirgas.
- OPOLSKAITĖ, Daina. Eksperimentas gyventi.
- PALACIO, R. J. (R. J. Palacijo). Stebuklas.
- POZNANSKI, Ursula (Ursula Poznanski). Erebas.
- RIGGS, Ransom (Ransomas Rigas). Ypatingų vaikų namai. (T)

10 KLASEI

- AITMATOVAS, Čingizas. Ilga kaip šimtmečiai diena.
- ASHER, Jay (Džej Ešer). Trylika priežasčių kodėl.
- BORUTA, Kazys. Baltaragio malūnas.
- BRADBURY, Ray (Rėjus Bredberis). Marso kronikos.
- BRONTĖ, Charlotte (Šarlotė Brontė). Džeinė Eir.
- BROOKS, Kevin (Kevinas Bruksas). Lukas.
- BULGAKOV, Michail (Michailas Bulgakovas). Šuns širdis.
- CASTA, Stefan (Stefanas Kasta). Vasara su Mere.
- CHBOSKY, Stephen (Stefenas Šboskis). Atskalūno laiškai.
- EŽERINYTĖ, Ilona. Verksnių klubas.
- FORMAN, Gayle (Geilė Forman). Jei pasilikčiau. (T)
- GAARDER, Jostein (Justeinas Gorderis). Mergaitė su apelsiniais.
- GOLDING, William (Viljamas Goldingas). Musių valdovas.
- GREEN, John (Džonas Grinas). Dėl mūsų likimo ir žvaigždės kaltos.
- GUILLOU, Jan (Janas Giju). Blogis.
- HAUGHTON, Ema (Ema Hoten). Dabar tu mane supranti.
- HUGO, Victor (Viktoras Hugo). Paryžiaus katedra.
- YOUSAFZAI, Malala (Malala Jusefzai). Aš esu Malala.
- ITÄRANTA, Emmi (Emė Iteranta). Vandens skonis.
- JANSSON, Tove (Tuvė Janson). Vasaros knyga. (2012)
- KAUNAITĖ, Unė. Sudie, rytojau.
- LONDON, Jack (Džekas Londonas). Martinas Idenas.
- MAZETTI, Katarina (Katarina Maceti). Bandykim nekalbėti apie Dievą.
- MCCARTEN, Anthony (Antonis Makartenas). Superherojaus mirtis.
- MERAS, Icchokas. Lygiosios trunka akimirka.
- MONTGOMERY, Lucy Maud (Liusė Modė Montgomeri). Žydroji pilis.
- MURAIL, Marie-Aude (Mari Odė Miurai). Mano brolis Kvailys.
- OPOLSKAITĖ, Daina. Ir vienažkart, Riči.

GERA KNYGA TINKAMU LAIKU (arba Pabaigos pastabos skaitytojų ugdytojams)

Šio leidinio rengėjo sudaryti mokiniams rekomenduojamų knygų sąrašai, sugrupuoti po dvi klases, buvo skelbiami visuose keturiuose 2001 m. „Rubinaičio“ numeriuose (vėliau papildyti, jie dar pasirodė ketvirtajame 2005 m. žurnalo numeryje). Prieš sąrašus buvo pateikti įvadiniai straipsniai, aiškinantys sudarymo principus, apžvelgiantys tam tikras skaitymo skatinimo koncepcijas ir problemas. Anuomet suformuluoti tokių sąrašų sudarymo principai daugeliu atvejų išlieka tie patys ir šiandien. Rekomenduojamos knygos turi atitikti mokinių amžiaus interesus, psichologiją ir suvokimo galimybes. Sąrašuose būtina derinti klasikinę ir šiuolaikinę literatūrą. Knygų pasiūla turi būti įvairi, juk jaunieji skaitytojai dar tik ieško savo polinkių, formuojasi literatūrinį ir meninį skonį. Per ilgus profesinio gyvenimo metus galvoje susidėliojo bene svarbiausias ir gana aiškus skaitytojo ugdymo principas: „Gera knyga tinkamu laiku.“ Jis reikštų, kad per anksti įbrukta sudėtinga knyga gali visam laikui atgrasyti nuo literatūros, o per vėlai perskaitytas garsus klasikos kūrinys – nesukelti adekvataus įspūdžio, nebesudominti. Tiesa, šiais laikais gana dažnai susiduriame su daugiasluoksnėmis knygomis – įvairiais amžiaus tarpsniais kūrinys skaitomas ir suvokiamas skirtingai, vis giliau. Bet tai būdinga tikrai ne visoms knygoms. Taip pat yra ne viena gana seniai parašyta knyga, kuria susergama dar vaikystėje, o paskui prie jos nuolat grįžtama vėlesniame amžiaus tarpsnyje. Pavyzdžiui, „Mažasis princas“, „Mikė Pūkuotukas“, kai kam – Tove’s Jansson knygos apie trolius Mumius. Tai tik pirmi į galvą atėję kūriniai. Vis dažniau susiduriu su atvejais, kai net senyvi žmonės apstulbsta perskaitę vieną ar kitą klasikinę knygą paaugliams, kuri Lietuvoje pasirodė labai pavėluotai. Tai džiugina, tik kartais pasiskubinama daryti išvadą, kad tokia literatūra ne vaikams, nes... ji juk įdomi mums, suaugusiesiems.

Be jokios abejonės, pats sunkiausias išbandymas – pasiūlyti knygą konkretaus amžiaus skaitytojams, šiuo atveju – konkrečiai klasei. Todėl į talką buvo pasikviestas būrelis patyrusių mokytojų. Remiantis jų siūlymais, kai kurios knygos perkeltos kitur. Bet vis tiek absoliutus tikrumas neįmanomas. Puikiai žinome, kokie skirtingi būna tos pačios klasės mokiniai. Todėl ir stengtasi šalia sudėtingesnės literatūros pateikti lengvesnių, populiariesnių kūrinių, kad ir literatūra nesidomintis, bemaž neskaitantis vaikas nepasijustų atstumtas. Pagalvota ir apie tai, kad nemažai stropių mokinių rekomenduojamas knygas pradeda skaityti dar vasaros pradžioje, prieš pradėdami lankyti

atitinkamą klasę. Taigi knygų grupavimas pagal klases yra sąlyginis ir gana rizikingas. Vis dėlto nuoširdžiai tikiu, kad jis reikalingas.

Viena iš sudėtingumo apraiškų – turinio lygmens ir knygos apimties susikirtimas. Štai kokį pavyzdį pateikė viena sąrašų recenzentė: antrokams neįmanoma įsiūlyti Vytauto Tamulaičio „Skruzdėlytės Greitutės nuotykių“. Nors knygos turinys tikrai vaikiškas, lengvai suprantamas, bet apimtis gąsdina. O štai priešingas pavyzdys: Shelo Silversteino „Dovanų medis“ atsidūrė trečios klasės sąrašė. Teksto šioje knygoje visai nedaug, bet kūrinio keliamos idėjos net ir ne kiekvienam trečiokui įkandamos. Neišleiskime iš akių, kad knygos apimtis gali būti labai apgaulinga. Skaitydamas recenzenčių įrašus preliminarus sąrašo paraštėse rasdavau pastabų, kad jų mokiniai vieną ar kitą knygą perskaito daug anksčiau arba kad knygą, siūlomą aštuntokams, savo mokiniams jos skaitė jau ketvirtoje klasėje. Susiduriame su keliomis aplinkybėmis. Mat klausydamiesi vaikai kartais nesunkiai suvokia gana sudėtingą ir didelę knygą. Bet skaitydami patys jos neįveikia. O ir įveikę, vargu ar paima bent dalį to, ką kūrinys siūlo. Paauglystėje, kaip žinome, labai jautriai reaguojama į kiekvieną vaikiškumo apraišką, stiebiamasi į aukštesnę, suaugusiųjų, knygų lentyną. Vieniems tai tinka, kitiems tėra neįgyvendinamos pretenzijos. Šio leidinio rengėjas laikosi nuostatos, kad kiekvienas amžiaus tarpsnis turi būti psichologiškai, emociškai išgyventas laiku ir iki galo – tik tada žmogus tampa darnia asmenybe. Literatūra tam labai padeda. Vadinamosios adultizacijos (per ankstyvos brandos spartinimo) apraiškų populiariojoje kultūroje ir taip su kaupu. Leiskime vaikui, net skatinkime jį pabūti (išbūti) vaiku, paskui – paaugliu. Literatūra gali padėti, kad sparčiai vystantis kūnui ir siela neliktų infantili, todėl ir nereikia peršokti natūralios raidos pakopų.

Toliau kalbant apie adresato problemas ir artėjant prie kitų sąrašo sudarymo principų, norėtusi atkreipti dėmesį į pirmos klasės knygų sąrašą. Jį sudaryti tikrai problemiška. Juk tas pats pirmokas vienu metų rugsėjo mėnesį ir kitų metų pavasarį, mokslo metams baigiantis, turbūt labai skirsis. Vieni vaikai į mokyklą ateina jau skaitantys, kiti tik čia mokosi pažinti raides. Todėl šios klasės sąrašė yra nemažai knygų, kurias dalis mokinių bus skaitę (išklaušę) dar ikimokyklinio amžiaus. Kartais tai vadinamosios paveikslėlių knygos, kuriose teksto mažai. Perpratus raštą jas smagu bus perskaityti patiems. Atkreiptinas dėmesys, kad stengtasi atrinkti tas šio tipo knygas, kurios tinka kolektyviniam pokalbiui, kurios verčia mąstyti, susidaryti nuomonę, kurios žadina norą kalbėtis, aiškintis. Žinoma, idealu būtų, jei tokių knygų kolektyviniam skaitymui klasėje būtų daug, bet tai reti atvejai. Taip pat turėkime galvoje, kad tik dalis vaikų su knyga susiduria prieš mokyklą, ne visiems vaikystėje yra nuolat skaitoma.

Pirmos klasės sąrašė yra ir didesnės apimties tekstinių knygų tiems, kurie jau įvaldę skaitymo techniką, pažengę. Būtų labai prasminga, jei pirmokų mokytojas knygas pateiktų sudėtas tam tikra tvarka, padedančia nuosekliai eiti prie sudėtingesnių kūrinių.

Čia, kaip ir visur kitur, derėtų įterpti pastabą, kad apskritai mokytojas gali sąrašus koreguoti, pildyti, parinkti knygų kolektyviniam skaitymui ir aptarimui.

Dar vienas sąrašų sudarymo principas, galbūt jau kritęs į akis, – jų ilgumas. Dar kartą pabrėžiu, kad sąrašai neprivalomi, užtat ir ilgi. Retas mokinys perskaitys visas knygas. Rekomenduojamų knygų sąrašas – tai tiesiog toks knygų pasiūlos laukas, po kurį klaidžiodamas mokinys, galbūt veikiamas įvairių kitų aplinkybių (draugų rekomendacijų, nuogirdų, knygos išvaizdos ir pan.), susiras sau artimą. Be to, toli gražu ne kiekvienoje bibliotekoje rastume visas sąrašo knygas. Gerai žinome, kad mūsų laikų knygų rinkoje pavadinimų skaičius smarkiai išaugęs ir nuolat didėja, o tiražai eina mažyn. Kai kurių naujų knygų tiražas dabar mažesnis nei visoje Lietuvoje yra bibliotekų. O juk dalis knygų nuperkamos knygynuose, ne visos pasiekia bibliotekas.

Nesunku pastebėti, kad patys striukiausi yra devintai ir dešimtai klasėms rekomenduojami sąrašai. Knygų, tinkamų šiam amžiui, išleidžiama mažiau, nors gausėja ir jų. Kaip žinoma, vyresniesiems paaugliams, arba jaunimui, skirta literatūra neretai būna susijusi su aktualijomis, kartais gana publicistiška, o tokios knygos greičiau pasensta, nutolsta nuo laiko problemų. Reikia pripažinti, kad ir pačiam sudarytojui ši literatūra kiek rečiau pakliūdavo į akis ir į rankas.

Sudarant sąrašą, skirstant jį klasėmis, siekta įvairovės. Esama gana sudėtingų kūrinių, bet pasitaiko ir lengvesnių, beveik pramoginių. Turėjo šalia sugulti įvairūs žanrai ir tipai, klasika ir šiuolaikinė literatūra. Tarp autorinių knygų atsirado ir tautosakos rinkinių – pasakų. Tikrai žinau, kad liaudies pasakos skaitomos vis sunkiau, bet jų reikia. Tad gal vienas kitas pasakų rinkinys ir prabilis į vaikų širdis. Beje, į sąrašus įrašyta ir šiek tiek negrožinių knygų. Tokių Lietuvoje kasmet vis daugėja, jų pozicijos visame pasaulyje eina stipryn. Pasirodo vis įdomesnių raiškos formų, aktualaus turinio negrožinių knygų. Galbūt kai kuriems skaitytojams jos bus patrauklios. Ir naudingos, pagelbstinčios kai kurių mokomųjų dalykų mokytojams.

Kaip jau sakytą, pagrindinis sąrašų sudarymo principas buvo artimumas skaitytojo amžiui, todėl nesilaikyta jokių verstinės ir lietuvių literatūros proporcijų. Toks principas būtų paprasčiausiai provincialus. Kita vertus, kiekviena vertinga lietuvių autorių knyga turėjo į sąrašus patekti ir, tikiuosi, pateko. Gera, meniškai, pedagogiškai reikšminga knyga, o ne autoriaus tautybė yra aukščiau visko!

Galiausiai noriu atkreipti dėmesį į vieną reikšmingiausių pastarojo meto pokyčių, darančių poveikį skaitytojų ugdymui, – įsigaliojo nauja lietuvių kalbos ir literatūros programa. Ankstesnėje programoje ir vadovėliuose literatūrą buvo siekiama pateikti kaip vientisą reiškinių – tai, kas skaitoma klasėje, neturi konfrontuoti, disonuoti su skaitymu namuose, skaitymu savo malonumui. Naujoji programa vėl įteisino takoskyrą tarp to, kas neįdomu, svetima, bet privaloma, ir to, kas įdomu, artima, bet gal ne itin reikšminga. Skaitantis, išprusęs mokinys iki šiol, deja, oficialiai netapo pranašesnis

už neskaitantį. Didžiausias naujosios programos trūkumas tas, kad ji iš principo nepaiso amžiaus tarpinių psichologijos, interesų. O antra, joje nėra literatūrinio (būtent literatūrinio) ugdymo sistemos, koncepcijos. Literatūrai palikta tėvynės pažinimo funkcija labai, nepaprastai svarbi, bet tėra viena iš daugelio. (Puiku, kad sumanesni kai kurių vadovėlių autoriai kūrybingai pateikia tam tikrą atsvarą slogiems programiniams kūriniais.) Vis dėlto būtų keista, jeigu tokia programa ilgai išsilaikytų. Todėl ir sąrašuose nesistengta prie jos derintis, ypač ten, kur prasilenkiama su blaviu protu. Tačiau mokytojai gali kai kuriuos kūrinius perkelti į programoje numatytą klasę. Beje, vienas kitas kūrinys šiuose sąrašuose siūlomas perskaityti anksčiau, nei nurodyta programoje. Tai tikrai neturėtų kelti problemų, analizuojant galima atgaivinti ankstesnę mokinių skaitymo patirtį.

Rekomenduojamų knygų sąrašų rengimas, o ypač grupavimas pagal amžių – beveik neįmanomas darbas. Ir nepabaigiamas. Tik tikėjimas, kad vis dėlto tai svarbu, skatino prie šio darbo sugrįžti ir jį vėl padaryti. Gal jis padės mokytojams rengti savus, trumpesnius sąrašus arba atrinkti kūrinius, vertus aptarti kolektyviai, užklausinio skaitymo pamokose ir pan.

Šie sąrašai nėra kas nors užbaigta ir nepajudinama. Atvirkščiai, labai vertingas būtų skaitymo procesų stebėjimas, analizė. Arčiausiai tų procesų atsiduria tėvai, bibliotekaininkai, mokytojai. Iš visų jų ir tikiuosi sulaukti geranoriškų pastabų ir siūlymų, kuriuos galima siųsti adresu rubinaitis@ibbylietuva.lt.

Tegul Jūsų vaikai, mokiniai pamėgsta skaityti – knygoje slypi didi jėga.

Kęstutis Urba

ISBN 978-9955-9740-5-5

ISBN 978-609-405-178-4

MOKINIAMS
REKOMENDUOJAMOS
KNYGOS
1–10 KLASEI

„RUBINAČIO“ ŽURNALO PRIEDAS

Parengė *Kęstutis Urba*

Redagavo *Danutė Ulčinskaitė*
Maketavo ir viršelį sukūrė *Rima Ramonienė*

Tiražas 800 egz.

Išleido Tarptautinės vaikų ir jaunimo literatūros (IBBY) Lietuvos skyrius ir
Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos
Vaikų ir jaunimo literatūros departamentas

Spausdino BĮ UAB „Baltijos kopija“, Kareivių g. 13B, Vilnius.

ISBN 978-9955-9740-5-5

ISBN 978-609-405-178-4

9 789955 974055